

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

Enhed: Kommunalret
Sagsbeh.: Linnea Withøft Nielsen
Koordineret med:
Sagsnr.: 2025 - 4863
Dok. nr.: 344734
Dato: 23-05-2025

TALEPAPIR

Det talte ord gælder
11. juni 2025 kl. 12.00-13.00, Folketingets Socialudvalg
Taletid: ca. 12 minutter – Antal ord: 1299

Samrådstale

Tak for spørgsmålet.

Dagens samråd handler om en meget alvorlig sag.

Det er dybt kritisabelt, at en kommune gennem flere år ikke formår at overholde den lovgivning, som skal sikre borgernes retssikkerhed i sager, der har stor betydning for den enkelte familie.

Det rammer de børn og familier, der har behov for hjælp. Tilliden til, at der er styr på tingene, lider et knæk.

Spørgsmålene, jeg skal besvare i dag, handler om Ankestyrelsens rolle som tilsynsmyndighed i sagen om Langeland Kommunes familieafdeling.

Jeg vil derfor indlede med at redegøre for sagsforløbet i tilsynssagen om Langeland Kommunes familieafdeling.

Derefter vil jeg besvare samrådsspørgsmålets tre delspørgsmål.

[Sagens baggrund]

I perioden fra februar til maj 2022 modtog Ankestyrelsen flere henvendelser om sagsbehandlingen i familieafdelingen i Langeland Kommune.

Den 3. november 2022 udtalte Ankestyrelsen, at Langeland Kommune havde handlet i strid med en række bestemmelser i offentlighedsloven, forvaltningsloven, retssikkerhedsloven og serviceloven.

Baggrunden for vurderingen var, at kommunen i en gennemgang af tre konkrete sager var nået frem til, at der var begået så omfattende sagsbehandlingsfejl, at det gav anledning til væsentlig kritik.

Sagsbehandlingsfejlene drejede sig bl.a. om manglende partshøring, manglende begrundelse for afgørelser, manglende overholdelse af notat- og journaliseringspligten, samt manglende overholdelse af servicelovens kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge.

På den baggrund vurderede Ankestyrelsen, at der var risiko for, at der også var sket væsentlige fejl i andre sager i familieafdelingen.

Kommunen blev derfor bedt om at gennemgå samtlige igangværende og eventuelt afsluttede sager i Familieafdelingen for at vurdere, om der var grundlag for at genoptage sagerne.

[Status på tilsynssagen]

Siden tilsynsudtalelsen fra november 2022 har Ankestyrelsen løbende fulgt op på Langeland Kommunes arbejde med sagsgennemgangen.

Ankestyrelsen har som led i opfølgningen bedt Langeland Kommune om dokumentation for og eksempler på kommunens gennemgang af sagerne.

Ankestyrelsen har senest anmodet kommunen om oplysninger som led i opfølgningen ved et brev den 19. maj 2025.

Opfølgningen er således stadig i gang.

Jeg har som minister ikke mulighed for at påvirke Ankestyrelsens sagsbehandlingstid. Men jeg vil stærkt opfordre Ankestyrelsen til at prioritere sagen om Langeland Kommune og sørge for, at opfølgningen bliver afsluttet meget snart.

Ud over den sag, der handler om opfølgning på tilsynsudtalelsen fra november 2022, har Ankestyrelsen en verserende tilsynssag om de aktuelle forhold i familieafdelingen i Langeland Kommune.

Ankestyrelsen har i denne sag sendt to høringer til kommunen.

Den første høring blev sendt i november 2024 på baggrund af en orientering fra Den Permanente Taskforce.

Taskforcen tilbyder analyse- og udviklingsforløb til kommuner, der ønsker at styrke deres sagsbehandling på området for udsatte børn og unge.

Task Forcen er et samarbejde mellem Socialstyrelsen og Ankestyrelsen og hører under Social- og Boligministeriet.

Taskforcen oplyste, at der sås en meget lav grad af lovmedholdelighed i langt størsteparten af de enkelte sagsskridt i familieafdelingens sagsbehandling.

Taskforcen oplyste også, at familieafdelingen grundet prioritering, arbejdsmængde og daglig drift ikke kunne overholde alle dele af lovgivningen.

Sagen om de aktuelle forhold i familieafdelingen er fortsat verserende i Ankestyrelsen.

Ankestyrelsen har oplyst, at den har sendt en supplerende høring til kommunen den 15. maj 2025. Kommunens frist for at besvare denne høring er endnu ikke udløbet.

Da sagen verserer i Ankestyrelsen, kan jeg ikke udtale mig nærmere om den.

Det skyldes, at ministeriet ikke kan tage stilling til en tilsynssag, før Ankestyrelsen har udtalt sig i sagen eller har afvist at udtale sig.

Dog vil jeg også i forhold til den aktuelle tilsynssag kraftigt opfordre Ankestyrelsen til at prioritere sagen, så den bliver afsluttet snarest muligt.

[1. delspørgsmål – hvorfor rejses der ikke flere nye sager]

I første del af samrådsspørgsmålet spørges der til, hvorfor Ankestyrelsen ikke agter at rejse nye tilsynssager mod Langeland Kommune med afsæt i konkrete sager, hvor der er konstateret væsentlige fejl og svigt.

Ifølge reglerne beslutter Ankestyrelsen selv, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag.

Ankestyrelsen kan fx rejse en sag, hvis der er tale om ulovligheder af et vist omfang, som påvirker mange borgere.

Tilsynet er ikke en klageinstans og kan ikke afgøre konkrete sager mellem borger og kommune.

Ankestyrelsen har oplyst, at styrelsen siden udtalelsen af 3. november 2022 har oprettet i alt 13 tilsynssager på baggrund af henvendelser om sagsbehandlingen i familieafdelingen i Langeland Kommune.

Ankestyrelsen har også oplyst, at ni af disse sager er blevet afvist som følge af, at tilsynet allerede behandler en sag om familieafdelingen.

Ankestyrelsen har dog samtidig oplyst, at de konkrete henvendelser indgår i styrelsens samlede billede af sagen om Langeland Kommunes familieafdeling.

Og som jeg netop har redegjort for, så er Ankestyrelsen i gang med at undersøge, om der skal rejses en ny tilsynssag mod Langeland Kommune på baggrund af de aktuelle forhold i kommunes familieafdeling.

Jeg kan derfor konstatere, at det ikke er korrekt, at Ankestyrelsen ikke agter at rejse en ny tilsynssag mod Langeland Kommune.

Som jeg netop har redegjort for, er Ankestyrelsen i gang med at indhente oplysninger fra kommunen med henblik på eventuelt at rejse en ny tilsynssag.

[2. delspørgsmål – konsekvenser for borgerne]

Som jeg sagde i min indledning, er der tale om en alvorlig sag.

I et retssamfund er det afgørende, at myndighederne overholder lovgivningen.

Jeg mener derfor også, at det er under al kritik, at opfølgningen på tilsynets udtalelse fra 2022 har stået på så længe – og at meget desværre tyder på, at problemerne i Langeland Kommune stadig ikke er løst.

For så vidt angår spørgsmålet om, om Ankestyrelsen i forbindelse med sagen har gennemgået enkeltsager og taget stilling til kommunens skøn, kan jeg oplyse følgende.

Ankestyrelsen har oplyst, at den ikke i forbindelse med sin udtalelse fra november 2022 har foretaget en konkret bedømmelse af de konkrete afgørelser i Langeland Kommune.

Det skyldes, at tilsynets opgave netop er at se generelt på, om kommunens praksis er lovlig.

Kommunens afgørelser i konkrete sager kan indbringes for den del af Ankestyrelsen, der behandler klagesager. Det gælder således også Langeland Kommunes afgørelser i familieafdelingen.

Ankestyrelsen som klageinstans hører under social- og boligministerens ressort.

Spørgsmålet om, om der skal rejses en ny tilsynssag på baggrund af de aktuelle forhold i Langeland Kommune, verserer som sagt stadig i Ankestyrelsen.

Jeg kan derfor på nuværende tidspunkt ikke udtale mig nærmere om sagen.

Men det ændrer ikke på, at det er min klare forventning, at Ankestyrelsen vil prioritere sagen.

[3. delspørgsmål – Ankestyrelsens reaktionsmuligheder]

Det tredje og sidste delspørgsmål i samrådsspørgsmålet handler om Ankestyrelsens ressourcer og reaktionsmuligheder.

For så vidt angår spørgsmålet om økonomi, hører dette under Social- og Boligministeriet, som har det ressortmæssige ansvar for Ankestyrelsen som institution.

Social- og Boligministeriet har i øvrigt oplyst, at de er i gang med at undersøge, om det fremover kan blive muligt at pålægge kommuner at indgå samarbejder med andre kommuner på børneområdet.

Det er afgørende for mig, at tilsynet er i stand til hurtigt og effektivt at standse ulovligheder i kommunerne.

Som bekendt blev Rigsrevisionens beretning offentliggjort i sidste uge.

Rigsrevisionen kritiserer Ankestyrelsen for samlet set ikke at føre et tilfredsstillende tilsyn.

Det skyldes dels, at tilsynet er præget af lange sagsbehandlingstider.

At tilsynet ikke arbejder systematisk med at indhente dokumentation og følge op på sager.

Og at lovens betingelser for at anvende sanktioner gør, at tilsynet sjældent vil kunne sanktionere kommunerne.

Jeg tager Rigsrevisionens kritik alvorligt.

Og jeg mener, der er behov for at se på, hvad vi kan gøre for at imødekomme Rigsrevisionens kritik. Det er mit ministerium i gang med at se nærmere på.

Vi skal bl.a. se på, hvordan vi kan skabe en bedre opfølgning i tilsynssager.

Og vi skal se på, om reglerne om sanktioner i tilstrækkelig grad giver Ankestyrelsen reel mulighed for at standse ulovligheder.

Vi har ikke alle svar og løsninger endnu.

Jeg vil indkalde Folketingets partier til et møde om, hvad der kan gøres for at sikre et effektivt tilsyn.

Tak for ordet.